ספרים נוספים · הדרך לתורה

תכלית החיים

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

תכלית החיים

מקור הטקסט: אור ברסלב

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/תכלית-החיים/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

תכלית החיים 4
קרוסלת החיים 4
אדם לעמל יולד 5
אדם גוף ונשמה 7
ובחרת בחיים 7
תחיית המתים 10
לסיכום 11

הוכן מתוכנת תורת אמת, מותר להפיץ בכפוף לתנאי רשיון CC BY-NC-SA 2.5 - אסור בשימוש מסחרי
בס"ד - כל הזכויות שמורות (c) ל הרב אברהם בוקובזה שליט"א
ליקט וערך בחסדי השם הרב אברהם בוקובזה שליט"א
שנת התשע"ב

תכלית החיים

כל מקום שאליו אנו הולכים ובכל מקום בו אנו נמצאים, יודעים אנו לשם מה הגענו ומה עלינו לעשות. שאם לא כן, נמצא שאנו מבזבזים לריק את זמננו היקר שלא ישוב עוד לעולם.
בכל פעולותינו אנו משתדלים ליישם תכלית כלשהי, אשר הבנו שהיא טובה עבורנו, לומדים כדי להשיג עבודה טובה, עובדים כדי שיהיה כסף לאכול, אוכלים כדי שיהיה כח לעבוד, עובדים כדי לאכול...אוכלים כדי לעבוד...

קרוסלת החיים

האם עצרנו פעם את מרוץ החיים בכדי לבדוק אם אנו רצים בכוון הנכון?
האם החיים מסתכמים באכילה, שינה, עבודה ובילוים? מה בכלל אנו יודעים על עצמנו ועל התכלית שלנו בחיים?
אומר רבי משה חיים לוצאטו (רמח"ל): "יסוד החסידות ושרש העבודה התמימה הוא שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו, ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו" (מסילת ישרים פרק א').
מדוע נקט הרמח"ל בלשון "יסוד" כבונה בניין ולשון "שורש" כנוטע עץ?
מסביר הגאון הצדיק הרב אליהו דסלר זצ"ל בספרו "מכתב מאליהו" (ח"א עמ' 77):
כשאדם בונה בניין, ככל שהבנין גבוה יותר - היסוד צריך להיות עמוק, רחב וחזק יותר. וכשמתרומם הבנין צריך להתרומם ישר, שאם יטה מעט מישרותו, כמה שיגבה יותר כך יטה יותר, עד שלא יוכל לעמוד כלל ואז ישבר הבנין ויפול.
אם זה בבנין גשמי, כל שכן בבנין רוחני של החיים שלנו, שהם הדבר הכי יקר לנו, החיים הנצחיים, שלא נגמרים בעולם הזה, שהם יותר מבנין שמוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, לא כל שכן שצריכים לחקור ולבנות יסוד עמוק רחב וחזק.
ועוד אע"פ שיש יסוד, אם נתרומם ונטה מעט מהישרות והאמת אפילו במעט, בגובה - יפול הבנין של היראת שמים והצדק וכל העמל של הבניה יהיה לשוא.

אם כן, מהו היסוד אשר נכין לבנין הכביר הזה? נחזור לכך בהמשך.
וכן לכל עץ פורח יש שורש- ושתי סיבות לדבר:
א. שמהשורש יונק העץ וגדל.
ב. ששרשי העץ, המסתעפים עמוק באדמה, ישמרוהו שלא יפול משום רוח ורעש.
וכל שכן ברוחניות, שצריך האדם לשורש, אשר ממנו ישאב ויפרח ויגדל, ויתן כח לעמוד בפגעי הזמן, נגד כל רוח וסערות החיים העוברים על האדם וסובבים אותו מכל צד. אלה השרשים של אדם, שמגינים עליו ושומרים עליו שלא יפול על הפנים, כמו אותו עץ שמתו שרשיו וכל רוח קלה מפילה אותו על פניו.
הלא ראשית עבודת האדם, שיבנה בעצמו את היסוד החזק ויטע בלבו את השורש הבריא לתכלית שבשבילה הוא חי! כדי שלא יתבזבזו החיים על הבל וריק ונמצא שהפסיד האדם את כל עולמו בין בעולם הזה ובין בעולם הבא.
ולכן צועק הרמח"ל: "שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו".

אדם לעמל יולד

כתוב בספר איוב (ה׳-ז׳) "אדם לעמל יולד" ובאמת עמל הוא כל ימי חייו, אבל למה יעמול? כשיש לאדם שאיפות להגיע למשהו בחיים הוא מוכן לעבוד קשה בשביל זה, וישקיע זמן, כסף וכוחות. וכשהשיג את שאיפותיו בחיים, למשל למד שנים בשביל להיות רופא או מהנדס, או יצא למסחר והתעשר וכו׳ - האם בזה השיג את תכלית חייו, בשביל זה הוא נברא?
הלא בסוף אחרי שאדם עמל כל חייו, בסוף הדרך הוא מת, החיים כאן נגמרים.
וה-כ-ל נשאר כאן, הכסף והבנקים והבניינים והכבוד והמעמד. נשאר רק ניירות ותמונות למזכרת.
אם כך אחי היקר, אהובי, מוכרח שיש משהו נצחי מעבר לעולם הזה.
ואם אמר איוב - שאדם לעמל יולד, השאלה היא רק איפה להשקיע את הכוחות ואת האנרגיה, שלא יעמול על דבר שהוא זמני.
אמנם זה נכון וחשוב שצריך להשקיע כוחות בפרנסה, בלימודים, אך כל זה רק צריך להיות לעזר ולסיוע לקיים את התכלית שבשבילה נבראתי.
נחזור לרמח"ל. אומר הצדיק "שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו".

והרי ההגיון מחייב כל אדם בר דעת לעשות כל דבר בחיים לצורך תכלית מסוימת, שלא יתכן שיפעל ויעשה דברים ללא תכלית וללא מטרה. אם כן אפשר לחיות בלי תכלית בלי מטרה שבשבילה הוא חי?

ואם כל המטרה, זה השאיפות בעולם הזה הרי בסוף אדם הולך לקבר ומשאיר פה הכל.

לא חבל לעמול כל החיים על הבל וריק, ובסוף להאכל על ידי תולעים?!..

אם כן עכשיו אנחנו מבינים שמוכרח שיש משהו נצחי מעבר לעולם הזה.

לא יתכן שאדם בא לבזבז 70 שנה ואם בגבורות 80 שנה של עמל וניסיון חיים ושמחות והצלחות וכשלונות ולא עלינו עגמת נפש וכר וכו'...ובסוף למות!

אז מה עשינו?!

"והנה מה שהורונו חז"ל (זהר ח"א מז' ע"א) הוא שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להימצא.

ומקום העידון הזה באמת, הוא העולם הבא, כי הוא נברא בהכנה המצטרכת לדבר הזה. אך הדרך כדי להגיע אל מחוז חפצנו זה, הוא זה העולם.

והוא מה שאמרו זכרונם לברכה (אבות ד', ט"ז) 'העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא'.

והאמצעים המגיעים את האדם לתכלית הזה, הם המצות אשר ציונו עליהן האל יתברך שמו. ומקום עשיית המצוות הוא רק העולם הזה.

על כן הושם האדם בזה העולם בתחילה, כדי שעל ידי האמצעים האלה המזדמנים לו כאן, יוכל להגיע אל המקום אשר הוכן לו שם, שהוא העולם הבא, לרוות שם בטוב אשר קנה לו על ידי אמצעים אלה. והוא מה שאמרו, זכרונם לברכה (עירובין כב.) 'היום לעשותם ומחר לקבל שכרם'. ע"כ דברי הרמח"ל.

מה שאומר לנו כאן הרמח"ל הוא שבעולם הזה, גם על המעשים הטובים לא תמיד מקבלים שכר, ואין אדם שיוצא פטור מצער ויסורים אפילו מעט.

לא כך הוא העולם הבא שכולו טוב.

"וכשתסתכל עוד בדבר תראה כי השלמות האמיתי הוא רק הדבקות בו יתברך, והוא מה שהיה דוד המלך ע"ה אומר (תהלים ע"ג, כ"ח) 'ואני קרבת אלקים לי טוב', ואומר)שם כ"ז, ד) 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבתי בבית ה' כל ימי חיי וכו' כי רק זהו הטוב. וכל זולת זה שיחשבוהו בני האדם לטוב, אינו אלא הבל ושוא נתעה. אמנם, לשיזכה האדם לטובה הזאת ראוי שיעמול ראשונה וישתדל ביגיעו לקנותה, והיינו, שישתדל

לידבק בו יתברך בכח המעשים שתולדתם זה הענין והם הם המצוות" (מסילת ישרים פרק א).

אדם גוף ונשמה

נודע אל בעלי המדע כי גוף האדם איננו האדם עצמו מצד הגוף, כי זה נקרא בשר האדם, כמו שכתוב (איוב י', י"א) "עור ובשר תלבישני ובעצמות וגידים תשככני" ועוד כתיב)שמות ל', ל"ב) "על בשר אדם לא ייסך" וכו', נמצא האדם הוא הפנימיות, אבל הגוף הוא ענין לבוש אחד, תתלבש בו נפש השכלית, אשר הוא האדם עצמו בעודו בעולם הזה. ואחר הפטירה, יופשט מעליו הלבוש הזה ויתלבש בלבוש זך ונקי רוחני, וכמו שכתוב (זכריה י"ג, ד) הסירו הבגדים הצואים וגו' והלבש אותך מחלצות" הוא הנקרא חלוקא דרבנן (שערי קדושה" להמהרח"ו).

וכמו שסיפר אדם שעבר תאונה קטלנית ושכב כשהוא שרוע על הכביש, כשכל גופו שבור עם כאבים עצומים, והנה לפתע הרגיש שהוא יוצא מהגוף שלו, ופתאום כל הכאבים נעלמו כלא היו, והנה הוא מביט מלמעלה על הגוף שלו שנראה לו "כשק תפוח אדמה" (כלשונו) שמונח על הכביש, ואת אנשי צוות ההצלה מנסים להציל את חייו,ואיך שהוא חוזר לגופו דרך נחירי האף. כמו שכתוב בתורה (בראשית ב' ז') "ויפח באפיו נשמת חיים".

זה הנקרא "מוות קליני" בלשון הרפואה. ויש עוד אלפי עדויות כאלה כשכולם חוו את אותה חויה.

נמצא שהגוף הוא כלי לשרת את הנשמה שתוכל לקיים מצוות בעולם הזה.

ובכך תזכה הנשמה להתעדן בגן עדן העליון, כשהלבוש שתלבש שם יורכב מהתורה והמצוות שעשתה בעולם הזה. וזאת רק תחנת ביניים עד לתחיית המתים שבו הגוף והנשמה שוב יתחברו ויזכו לחיי נצח. וחיי נצח בלי מוות שנאמר (ישעיהו כה, ח) "בלע המות לנצח ומחה אד-ני ה' דמעה מעל כל פנים" ...

ובחרת בחיים

וכותב רבנו הרמח"ל במאמר העיקרים:

"עיקר הבריאה כולה היא, שרצה הבורא יתברך לברא האדם, שיהיה מתדבק בו יתברך, ונהנה בטובה האמיתית, וזה ע"י שיהיו לפניו שני דרכים, דרך הטוב ודרך הרע. ויהיה לו כח לבחור באיזה מהם שירצה, וכשיבחר בדעתו ובחפצו בטוב וימאס ברע, אז תינתן לו הטובה האמיתית הנצחית..."

האדם הוא נזר הבריאה, על כן הוא יצור בחירי שהפריבילגיה הזאת לבחור מרצונו בדעתו ובשכלו בטוב או ברע נתנה רק לו.
"ואמנם מציאות הטוב והרע האמיתי הוא, שהנה שם האדון ברוך הוא בעולם קדושה וטומאה, פרוש- קדושה הוא מציאות קורבה אליו יתברך, וטומאה היא מציאות ריחוק ממנו".
כשהקדוש ברוך הוא קרוב אליך תזכה בכך לשמחה, אהבה ושלום, חיים טובים בביטחון, רפואת הנפש והגוף, ברכה והצלחה אושר ועושר, שמירה והגנה מפני המזיקים על כל גווניהם.
הטומאה היא ריחוק שהקב"ה מתרחק, והעלם שמתעלם, וזה הרע בא לידי ביטוי כשיש מלחמות והרג, פחד, ואימה, עניות, מחלות, תאונות אסונות, פיגועים השם יצילנו.
והנה ייחד לנו הבורא ברוך הוא מעשים שעל ידם תימשך הקדושה והטוב ובכך ישפיע עלינו מטובו יתברך.
וציוה להתמיד בהם. אלה הם כלל המצוות.
הוא שאנו אומרים בברכת קיום המצוות "אשר קדשנו במצוותיו וצונו" וכו'.
ויש מעשים שאם יעשה אותם האדם, ירחיק עצמו מהבורא ברוך הוא וימנע השפעת טובו יתברך עליו, והם כלל האיסורים שאסרה עלינו התורה.
ואמנם, הטובה האמיתית אינה אלא הדבקות בו יתברך, והנה המצוות כבר ביארנו שהם המשפיעים קדושה אלקית על האדם ואור טובו. על כן המצוות הם האמצעים שעל ידם תושג הטובה האמיתית, כי מי שמרבה לקיים מצוות הבורא, הוא ראוי להידבק בו, וליהנות בטובה האמיתית.
ומי שהרבה חס וחלילה לעבור על איסורי התורה והתרחק מהבורא יתברך הוא יהיה בלתי ראוי לדבק בו, וידחה ממנו. ויפסיד יפסיד יפסיד...חבל !!!
אלא אם כן יחזור בתשובה שלמה עוד בחייו, כיוון שבעולם הבא כבר לא יוכל לשנות כלום ככתוב "במתים חפשי".
וצריך שתדע אחי, שכמו שניתן לאדם שיהיה ממשיך לעצמו טוב או רע, כן ניתן לו שבכח מעשיו ישפיע על כל הבריאה כולה הטוב או הרע.
ונמצא כל הבריאה נעשית מתוקנת או מתקלקלת על ידי האדם, ויחשב זה לזכות לצדיקים שמטיבים לבריאה, ולחובה לרשעים שמקלקלים אותה...

נמצא שמי שעושה מצוות ומעשים טובים בעולם הזה מרבה את השפע בעולמות העליונים. והשפע הטוב הזה יורד אליו חזרה בצורה של בריאות טובה, פרנסה טובה, שלום בית אמיתי, נחת מהילדים.
נמצא שכמה שיתן האדם מעצמו למעשים טובים ויוציא את האנרגיות שלו על לימוד תורה וקיום המצוות ויפתח את לבו ושכלו לענייניים רוחניים ולהתקרבות לבורא עולם, כך ביחס שווה וביחס ישר הוא יעשה את עצמו כלי מחזיק ברכה לקבלת טובו יתברך.
והדרך היחידה להתקדש ולקבל את השפע האלקי היא רק על ידי קיום המצוות.
וככל שידקדק יותר יתקדש יותר ויושפע יותר מטובו יתברך.
ואם יעשה מהמעשים הרעים שאסרה עלינו התורה כנ"ל, יגרום פגם בכח העליון, כפי עניין המעשה הרע ההוא, ויתעלם כנגד זה אורו יתברך ויתרחק כמו שכתוב בעניין הצניעות ועריות "וראה בך ערות דבר ושב מאחריך", ויתעורר תחת זה אחד מן כחות הטומאה, ההפכי להשפעת הקדושה שנתעלמה, ויושפע עליו השפעות רעות ואנרגיות שליליות כנ"ל.
ואם חוזר בתשובה על האיסורים שעבר, יסור הפגם ולא יהיה עוד כח לכח הטומאה לפעול, ותשוב השפעת הקדושה ותימשך כראוי.
כיוון שהאדם מורכב מגוף ונשמה, והנשמה היא חלק ממנו יתברך, ויש לה קשר ישיר לעולמות העליונים כנ"ל, קיום המצוות בשלמות מתבצע על ידי מחשבה, דיבור ומעשה ובכך משפיע לשורשים העליונים הן טוב הן רע, הכל על פי מעשיו.
וכן אמרו שכל מה שעשה טיטוס הרשע שהחריב את בית המקדש ונכנס להיכל וקרע את הפרוכת ופרס ספר תורה על הקרקע ועשה מה שעשה, זה כגרגיר חול ליד הנזק הרוחני בעולמות העליונים, שיעשה יהודי אחד במחשבה אסורה, כל שכן בעבירה.
הנה מין האדם נתיחד מכל שאר המינים, שנתנה לו הבחירה, וכח למעשיו להמשיך המשכות שזכרנו ומצד זה נוסף בו ענין שאינו בשום אחד משאר המינים, והוא שיוגמלו מעשיו מידה כנגד מידה. והגמול הזה נחלק לשני חלקים, האחד בעולם הזה והאחד בעולם הבא. גמול העוה"ב הוא, בטובה שכפי מעשיו שעשה בעוה"ז כן תיקבע לו מדרגה האמיתית, שהיא הדבקות בו יתברך, ויהנה בה לנצח נצחים:
וצריך שתדע שעיקר השכר באמת הוא הטובה האמיתית שיזכו בה הצדיקים לעתיד לבוא, וכן העונש היותר עצום הוא איבוד הטובה ההיא לגמרי: אמנם יש מצוות שכפי מידת הדין הצודקת ראוי שיוגמלו בעוה"ב וגם בעוה"ז בהצלחות בעוה"ז וטובותיו.
וכן יש עברות, שכפי מידת הדין הצודקת, ראוי שיענש עליהן בעוה"ז ובעוה"ב.

ויש מצוות שהדין נותן שיוגמלו בעוה"ב ולא בעוה"ז.
ועברות שהדין נותן שיענש עליהן בעוה"ב ולא בעוה"ז.
ומצוות שהדין בהן שיוגמלו לגמרי בעוה"ז ואין נשאר לבעליהם כלום בעוה"ב.
ועברות שהדין עליהן לעוה"ז ולא יענשו בעליהם כלום לעוה"ב. והשופט הצדיק הדן את הכל בשלמות באופן שהכל נעשה בלי עוולה כלל ועיקר".
מכאן מובן מה שאנו רואים לפעמים שצדיק ורע לו ורשע וטוב לו.
נדע שהחשבון לא נגמר כאן ואנו לא יכולים להבין חשבונות שמים, לפעמים יש ענינים של גלגולי נשמות וכר ולא כאן המקום להאריך.
"והנה כמו שהגוף והנפש (הנשמה) ביחד עושים המעשים, בין הטובים בין הרעים, כן הגמול צריך שיוגמלו יחד. אמנם בחטאו של אדם הראשון נגזר על המין האנושי כולה מיתה, באופן שלא יוכל להגיע אל הטובה האמיתית בלי שימות.
והענין, כי הנה נשאב בגוף זוהמה שאי אפשר לו שיגיע לדבקות העליון בהיות זוהמה זו שאובה בו, ואינו יוצא ממנה עד שימות וישוב לעפר, ואז ינקה ממנה, וישוב ויבנה בטהרה בלי זוהמה כלל, ואז תשוב בו הנשמה ויחיה.
ויחדיו יאירו באור החיים לנצח, ויהנו בטובה האמיתית כפי המעשים שעשו בחייהם בראשונה, וזה עניין תחיית המתים המפורסם בישראל.
ואמנם כל הזמן שהגוף בעפר - הולך ואובד צורתו הראשונה, הנשמה עומדת במקום מנוחה אם זוכה, והיינו עולם הנשמות, ומשגת שם מעין מה שתשיג לעתיד לבוא אחר התחיה, כפי המעשים שעשתה בחייה", ע"כ (מאמר העיקרים לרבנו הרמח"ל).

תחיית המתים

לענין תחיית המתים כתוב בתורה (דברים ל"ב, ל"ט) "...אני אמית ואחיה"... וכן בנביא (ביחזקאל ל"ז פס' י"ב- י"ד) "לכן הנבא ואמרת אליהם כה אמר ה' אלקים הנה אני פותח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם והבאתי אתכם אל אדמת ישראל: וידעתם כי אני ה' בפיתחי את קברותיכם ובהעלותי אתכם מקברותיכם עמי: ונתתי רוחי בכם וחייתם והנחתי אתכם על אדמתכם וידעתם כי אני ה' דברתי ועשיתי נאום ה' ".
וכן בזוהר הקדוש (סוף פרשת בלק דף רי"ב ע"ב) "ובזמן ההוא (לאחר התגלות מלך המשיח) יקים הקב"ה לתחיה את המתים של עמו ישראל, ויהיה נשכח מהם המות - זהו שכתוב, ימין ה' עושה חיל - זה נאמר על תחיית המתים, לא אמות כי אחיה - כי המתים שיקומו לתחיה, יחיו לעולם ולא ימותו עוד".

ועוד בהרחבה בתלמוד (בבלי מס' סנהדרין פרק חלק) שיקומו במומם ואח"כ יתרפאו כמש"כ (דברים ל"ב, ל"ט) "אני אמית ואחיה" ומיד אח"כ "מחצתי ואני ארפא".
יראו עינינו וישמח לבנו במהרה בימינו אמן.
כללו של דבר, שהאדם לא נברא בעבור מצבו בעוה"ז אלא בעבור מצבו בעוה"ב, אלא שמצבו בעוה"ז הוא אמצעי למצבו בעוה"ב שהוא התכליתי...
נמצאנו למדים, כי עיקר מציאות האדם בעוה"ז הוא רק לקיים מצוות ולעבוד (את השם) ולעמוד בנסיון.
והנאות העולם אין ראוי שיהיו לו אלא לעזר ולסיוע בלבד לשיהיה לו נחת רוח וישוב דעת, למען יוכל לפנות לבו אל העבודה הזאת המוטלת עליו" (מסילת ישרים שם).
והנה, לזכות לטובה האמיתית הזאת אי אפשר בלא תלמוד תורה.
כמו שאמרו חז"ל "אין בור ירא חטא ועם הארץ חסיד".
וכמ"ש הרמח"ל בספרו הקדוש "דרך ה'" (חלק ד' פרק ב'). "הנה תלמוד התורה הוא ענין מוכרח, לפי שזולתו, אי אפשר להגיע אל המעשה, כי אם לא ידע מה הוא מצווה שיעשה איך יעשהו? אמנם זולת כל זה, יש בתלמוד (תורה) תכלית גדול לשלמותו של האדם".
והוא כמו שכותב בהמשך "בכלל ההשפעות הנשפעות ממנו יתברך לצורך בריותיו יש השפעה אחת, עליונה מכל ההשפעות, שעניינה הוא היותר יקר ומעולה מכל מה שאפשר שימצא בנמצאים".
כלומר השפע הכי גדול ורם בטוב ה' נקשר בתורה, ובלמודה, וכפי ערך הלימוד וע"פ קיום התנאים בלמודה, ולמוד על מנת לקיים, כך יגדל השפע האלקי, על הלומד ועל סביבתו ועל כל העולם כולו כנ"ל (בפירוש הקדושה והטומאה).

לסיכום

הדבקות בו יתברך, היא ההתחברות להקב"ה ובכך זוכים לתענוג עצום. הגוף החמרי הוא המפריד בין הנשמה הקדושה אשר בתוכנו להשם יתברך.
בכדי לזכות לדבקות בו יתברך צריך שני שלבים: סור מרע ועשה טוב. כי כשהמלך רוצה לשכון בתוכנו, צריך להכין לו מקום.
משל לאדם שרוצה שידור איתו המלך, בודאי שצריך לנקות ולקרצף את ביתו לכבוד המלך, שביתו יהיה ראוי למלך שישכון בביתו. זו היא ההכנה אבל אחר כך הוא חייב להזמין את המלך שבלא הזמנה, לא יבוא המלך.
א. סור מרע - שהוא קיום מצוות לא תעשה - כלומר להתרחק מהדברים שהתורה אמרה שהם אסורים כגון מאכלות אסורות, נידה, חילול שבת וכו', שהם עברות שבין אדם

למקום ברוך הוא. וכן שנאת חינם, לשון הרע ורכילות, הלבנת פני חברו, גזל וכו' שהם עברות שבין אדם לחברו.
או אז האדם הופך להיות משכן לשכינה כלי לקבל את השפע האלקי.
ב. עשה טוב - שהוא קיום מצוות עשה שהתורה ציותה כגון שבת, הנחת תפילין, קריאת שמע בזמנה, וכו' שהם מצוות שבין אדם למקום ברוך הוא. וכן אהבת עם ישראל, גמילות חסדים, עזרה לזולת וכו' שהם מצוות שבין אדם לחברו.
ועל ידי כך זוכה למשוך שפע אלוקי, זה שהקב"ה כביכול יורד לאדם ומשרה שכינתו אצלו.
וככל שתגדל ההשתדלות והאיכות בקיום המצוות, כך תגדל ההשפעה האלוקית.
ותלמוד תורה כנגד כולם כנ"ל.
ובזה זוכה לקיום הפסוק "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".
"וזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא... כי רק זה הוא הטוב, וכל זולת זה שיחשבוהו בני אדם לטוב אינו אלא הבל ושוא נתעה"
בכדי לזכות לטובה האמיתית, שהיא ההשפעה האלקית בצורה מושלמת במלוא עוצמתה ובמלוא זיוה ובמלוא הדרה, עלינו ללמוד את התורה הקדושה ולקיים את הכתוב בה.
וכיון שרק על ידי קיום התורה הקדושה אפשר לזכות לזה, ואין שום דרך אחרת זולת זה. "כי היא חיינו ואורך ימינו" היא האור.
התורה מאירה את עינינו לראות את הדרך הישרה העולה בית אל, "נר לרגלי דבריך ואור לנתיבתי", "כי נר מצוה ותורה אור".
"הוי כל צמא לכו למים" זו התורה באר מים חיים.
"עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר" לכן לאורה נלך.
מה טוב ומה רע מה טמא ומה טהור מה אסור ומה מותר? נדע רק ע"פ תורתנו הקדושה והדרך אשר התוו לנו חכמינו הקדושים והטהורים.
על כן ראוי לכל יהודי שיקבע לו עתים לתורה ולהתחבר לרב שיורהו דרך האמת.